

Resultaten Loopbaanonderzoek Romaanse Talen 1997

Afgestudeerden academiejaar 1995-'96

Vincent KORTLEVEN

Onze lezers die op 't einde van het academiejaar 1995-96 afstudeerden herinneren zich misschien nog dat zij een jaar later, in juli 1997, een uitvoerige vragenlijst toegestuurd kregen waarin onder meer gepeild werd naar hun tewerkstellingssituatie. In 1997 is de Dienst Studieadvies van de KULeuven namelijk gestart met een systematische opvolging van de tewerkstellingssituatie van alle alumni één jaar nadat zij afstudeerden.

De onderzoekers hadden bij de opzet van dit grootschalig en langdurig onderzoek verschillende doelstellingen voor ogen. "In eerste instantie is er behoefte aan precieze informatie over de tewerkstelling van academisch geschoolden. Die behoefte bestaat bij aspirant-studenten in het kader van hun studiekeuze. Ook studenten en alumni wensen de beroepsuitwegen te kennen onder andere om zich tijdens hun studies of bij het solliciteren te richten op bepaalde functies en sectoren. (...)

Door de evolutie van de arbeidsmarkt en van het aantal academisch geschoolden volstaat het niet langer een idee te hebben van de aard van de functies, het al dan niet vlug vinden van werk, de sector van tewerkstelling, het loon en dergelijke. Veel belangrijker worden de competenties die vereist zijn voor een bepaalde functie. Vandaar dat we in het tweede deel een eerste exploratorisch onderzoek doen naar die competenties." (*Onderzoek loopbaanopbouw 1997. Tewerkstellingssituatie Alumni K.U.Leuven 1996*¹.)

De gegevens die we hier publiceren slaan op het eerste deel van het onderzoek: de tewerkstellingssituatie en de diverse variabelen die daarop betrekking hebben. Voor het tweede en zeer interessante deel (het onderzoek naar de competenties) zijn er geen gegevens per studierichting beschikbaar.

Inmiddels ontvingen we ook de gegevens over de afgestudeerde romanisten van het academiejaar 1996-97 (die over de totale alumnipopulatie ontbreken nog). De absolute cijfers en percentages verschillen natuurlijk maar bevestigen de algemene trends van het eerste onderzoek.

¹ De brochure kan worden verkregen door voorafbetaling van 400 BEF op rekeningnummer 000-0607982-83 t.a.v. Dienst Studieadvies, Naamsestraat 63, 3000 Leuven. Ze wordt geleverd met een diskette waarop de deelrapporten over de tewerkstellingssituatie van de diverse studierichtingen te vinden zijn.

Tabel 1: Geslacht

Geslacht	Populatie	%	Respons	Respons/Populatie	%
M	17	26,56	9	52,94	19,57
V	47	73,44	37	78,72	80,43
TOTAAL	64	100,00	46	71,88	100,00

Met 71,8 % ligt de deelname van de alumni-romanisten vrij hoog. 57,6 % van de 3 522 aangeschreven alumni namen deel aan het onderzoek.

Tabel 2: Tewerkstellingssituatie

Tewerkstellingssituatie	M	V	Totaal	%	% t.o.v. aantal beschikbaar voor arbeidsmarkt
Werkend					
Interimcontract	2	7	9	19,57	28,13
Contract bepaalde duur	1	8	9	19,57	28,13
Bursaal					
Contract onbepaalde duur	3	4	7	15,22	21,88
Zelfstandige of vrij beroep					
Ander soort contract (DAC, GESCO...)		1	1	2,17	3,13
SUBTOTAAL	6	20	26	56,52	81,25
Stage of vrijwilligerswerk					
Stage					
Vrijwilligerswerk					
SUBTOTAAL					
Werkzoekend					
Werkzoekend, maar reeds gewerkt		1	1	2,17	3,13
Werkzoekend, nog niet gewerkt		1	1	2,17	3,13
SUBTOTAAL		2	2	4,35	6,25
Student	2	12	14	30,43	
Combinatie met minimaal deeltijds werkend		3	3	6,52	9,38
Combinatie van niet-betaalde activiteiten	1		1	2,17	3,13
TOTAAL	9	37	46	100,00	100,00

Van de romanisten die effectief beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt is 1 jaar na afstuderen 81,2 % aan het werk. En 9,3 % combineert studie en deeltijds werk. In totaal werkt dus 90,5 % van de beschikbare romanisten. Deze cijfers liggen in de lijn van die voor de totale alumnipopulatie (85 % + 6,7 % = 91,7 %).

Wat ook opvalt is dat bijna 1 op 3 romanisten (30,4 %) verderstudeert (voor alle alumni samen is dat 20 % of 1 op 5).

Tabel 3: Algemene sector van tewerkstelling

Algemene sector	M	V	Totaal	%
Particuliere sector				
KMO	2	3	5	17,24
Grote nationale onderneming	1	4	5	17,24
Multinational		1	1	3,45
Overheidssector				
Onderwijs	1	10	11	37,93
Universiteit	2	2	4	13,79
Openbare dienst of parastatale				
Gezondheids-, welzijns- en sociaal-culturele sector		2	2	6,90
Internationale instelling (EU, NATO...)				
Combinatie		1	1	3,45
TOTAAL	6	23	29	100,00

1 jaar na afstuderen zijn er 29 romanisten aan het werk.

Men vindt ze in :
 particuliere sector : 11
 onderwijs : 11
 universiteit : 4
 welzijnssector : 2

Tabel 4: Activiteitssector van het bedrijf

Activiteitssector	M	V	Totaal	%
Elektrotechnische en elektronische industrie		1	1	3,33
Metaalverwerkende industrie, machines-, instrumenten- en vervoermiddelenprod.		1	1	3,33
Bouwnijverheid	1		1	3,33
Horeca, handel en reparatiebedrijven				
Vervoer, communicatie, toerisme		2	2	6,67
Bank- en verzekeringswezen, financiën	1	3	4	13,33
Onderwijs en onderwijsbegeleiding, opleiding	4	13	17	56,67
Culturele en recreatieve dienstverlening, buitenschoolse vorming		3	3	10,00
Combinatie		1	1	3,33
TOTAAL	6	24	30	100,00

Om praktische redenen hebben we van de uitgebreide lijst activiteitssectoren alleen die afgedrukt waar romanisten tewerkgesteld zijn.

Tabel 5: Voltijdse-deeltijdse tewerkstelling

Voltijds - % deeltijds	M	V	Totaal	%
Voltijds	6	17	23	76,67
75 % - <100 %		6	6	20,00
50 % - <75 %		1	1	3,33
25 % - <50 %				
<25 %				
TOTAAL	6	24	30	100,00

Na 1 jaar werkt 76 % van de alumni-romanisten voltijds (en 88 % van alle alumni). Van de deeltijds werkende romanisten werkt 100 % ten minste halftijds (van de KULeuven-alumni: 88 %).

Tabel 6: Bruto-maandloon

Bruto-maandloon	Voltijds				Deeltijds				Totaal			
	M	V	Tot.	%	M	V	Tot.	%	M	V	Tot.	%
Onbezoldigd												
< 39 999 fr.					1	1	16,67		1	1	3,57	
40 000 - 49 999 fr.		3	3	13,64					3	3	10,71	
50 000 - 59 999 fr.		4	4	18,18	2	2	33,33		6	6	21,43	
60 000 - 69 999 fr.	2	4	6	27,27	1	1	16,67		2	5	7	25,00
70 000 - 79 999 fr.	2	1	3	13,64	2	2	33,33		2	3	5	17,86
80 000 - 89 999 fr.	2	3	5	22,73					2	3	5	17,86
90 000 - 99 999 fr.		1	1	4,55					1	1	3,57	
100 000-109 999 fr.												
110 000-119 999 fr.												
120 000-129 999 fr.												
130 000 fr. of meer												
TOTAAL	6	16	22	100,00	6	6	100,00		6	22	28	100,00

Tabel 7: Aantal werkuren per week

Aantal werkuren/week	Voltijds				Deeltijds				Totaal			
	M	V	Tot.	%	M	V	Tot.	%	M	V	Tot.	%
< 20					2	2	28,57		2	2	6,67	
20 - < 25	2	2	4	17,39	1	1	14,29		2	3	5	16,67
25 - < 30	1		1	4,35					1		1	3,33
30 - < 35		1	1	4,35						1	1	3,33
35 - < 40	2	3	5	21,74	3	3	42,86		2	6	8	26,67
40 - < 45		8	8	34,78						8	8	26,67
45 - < 50		3	3	13,04	1	1	14,29			4	4	13,33
50 - < 55	1		1	4,35					1		1	3,33
55 - < 60												
60 - < 65												
65 - < 70												
70 of meer												
TOTAAL	6	17	23	100,00	7	7	100,00		6	24	30	100,00

Tabel 7 : de voltijdse alumni-romanisten werken tussen 20 en 55 uren per week. Wat de totale alumnipopulatie betreft valt het op dat één jaar na het afstuderen ruim 10 % al tussen 55 en 100 uren per week werkt.

Tabel 8: Noodzaak van het diploma

Noodzaak van het diploma	M	V	Totaal	% romanisten	% alle alumni
Ja, het is noodzakelijk	2	16	18	60,00	67,86
Neen, het is wenselijk	2	4	6	20,00	22,88
Neen, het is niet nodig	2	4	6	20,00	9,27
TOTAAL	6	24	30	100,00	100,00

Uit het onderzoek van Studieadvies is gebleken dat steeds meer alumni hun academisch diploma noodzakelijk vinden voor hun functie. En dat bovendien het loon hoger is bij alumni die hun diploma noodzakelijk achten.

Tabel 9: Aantal maanden gewerkt

Aantal maanden gewerkt	Aantal	%
13 of meer	1	3,33
10 à 12	12	40,00
7 à 9	6	20,00
4 à 6	2	6,67
1 à 3	8	26,67
0	1	3,33
TOTAAL	30	100,00

Tabel 9 geeft het aantal maanden dat de alumni-romanisten reeds werkten tot het moment van invullen van de vragenlijst.

Tabel 10: Aantal maanden werkzoekend vóór eerste job

Aantal maanden werkzoekend	Aantal	%
0	11	36,67
1 à 3	16	53,33
4 à 6	3	10,00
7 à 9		
10 à 12		
13 of meer		
TOTAAL	30	100,00

Van de romanisten vindt de overgrote meerderheid (90 %) werk binnen de 3 maanden na het afstuderen. En na 6 maanden zijn alle 100 % aan het werk. De cijfers voor de totale populatie liggen in dezelfde lijn : na 3 maanden heeft 82 % een job, na 6 maanden 93,5 %.

De volgende tabel geeft de redenen van aanwerving van de werkende alumni. Elke respondent mocht maximaal 5 redenen opgeven. De bedoeling daarvan was een zicht te krijgen op de redenen die als belangrijkste werden gepercipieerd. De percentages in tabel 11 werden berekend op het aantal personen (N=25 respondenten) en niet op het aantal redenen.

Tabel 11: Redenen voor aanwerving (N=25)

	M	V	Totaal	%
Opleiding				
Tweede cyclusediploma (lic., arts, apoth.,...)	4	13	17	68,00
Keuzerichting binnen de tweede cyclus				
Studieresultaten	1	1	2	8,00
Stage in het kader van de opleiding	1	6	7	28,00
Eindwerk, verhandeling		1	1	4,00
ERASMUS-uitwisseling	1	3	4	16,00
Persoonseigenschappen				
Motivatie, inzet	3	12	15	60,00
Aanpassingsvermogen, flexibiliteit	1	3	4	16,00
Stressbestendigheid		2	2	8,00
Leidinggevende kwaliteiten		1	1	4,00
Autonomie	1	3	4	16,00
Organisatietalent		2	2	8,00
Vlot in de omgang	2	8	10	40,00
Andere	1		1	4,00
Specifieke vaardigheden				
Talenkennis	3	15	18	72,00
Informatica				
Tekstverwerking				
Technische vaardigheden				
Commerciële vaardigheden				
Andere		2	2	8,00
Gekend zijn				
Oud-leerling van de secundaire school	1	2	3	12,00
Oud-student van de K.U.Leuven		3	3	12,00
Vakantiejob		1	1	4,00
Relaties		8	8	32,00
Andere		1	1	4,00
Ervaring				
		1	1	4,00
Best gerangschikt op selectieproeven				
	1	1	2	8,00
Socio-demografische gegevens				
Geslacht				
Leeftijd		2	2	8,00
Woonplaats	1	5	6	24,00
Huidige economische situatie				
		1	1	4,00
Andere				
	1	1	2	8,00
TOTAAL	22	98	120	

Als belangrijkste redenen voor aanwerving vermelden de romanisten het vaakst de talenkennis (72 %), het tweede-cyclusdiploma (68 %), de inzet en motivatie (60 %), vlotheid in de omgang (40 %).

Afgezien van het belang van talenkennis -voor romanisten een evidentie-, geeft de totale alumnipopulatie een enigszins gelijkaardig beeld : inzet en motivatie (60,6 %), tweede-cyclusdiploma (53 %), vlotheid in de omgang (31,2 %), aanpassingsvermogen en flexibiliteit (29,8 %), talenkennis (21 %).

Tabel 12: Redenen voor niet-aanwerving (N=5)

	M	V	Totaal	%
Opleiding				
Tweede cyclusdiploma (lic., arts, apoth.,...)	1	1	2	40,00
Keuzerichting binnen de tweede cyclus	1	1	2	40,00
Studieresultaten				
Stage in het kader van de opleiding				
Eindwerk, verhandeling				
ERASMUS-uitwisseling				
Persoonseigenschappen				
Te weinig motivatie, inzet				
Onvoldoende aanpassingsvermogen				
Onvoldoende stressbestendigheid				
Onvoldoende leidinggevende kwaliteiten				
Onvoldoende autonomie				
Te weinig organisatietalent				
Onvoldoende vlot in de omgang				
Andere	1		1	20,00
Specifieke vaardigheden				
Ontoereikende talenkennis				
Onvoldoende kennis van informatica				
Onvoldoende kennis van tekstverwerking				
Onvoldoende technische vaardigheden				
Onvoldoende commerciële vaardigheden				
Andere				
Gebrek aan ervaring	1	1	2	40,00
Niet gunstig gerangschikt op selectieproeven				
Socio-demografische gegevens				
Geslacht				
Leeftijd		1	1	20,00
Woonplaats				
Huidige economische situatie		1	1	20,00
Andere (aanvullende studies, pas of nog niet gestart met solliciteren)		4	4	80,00
TOTAAL	4	9	13	

De respondenten die op het ogenblik van de bevraging werkzoekend (geweest) waren, kregen de kans om de belangrijkste 5 redenen voor niet-aanwerving op te geven. Voor de totale alumni-populatie ging het om 188 respondenten, onder wie 5 romanisten.

80 % van die romanisten noemen redenen die verwijzen naar het feit dat zij een aanvullende studie gedaan hebben tijdens het academiejaar 1996-97 en daarom pas of nog niet gestart zijn met solliciteren. Daarnaast komen als belangrijkste redenen het gebrek aan ervaring naar voor (40 %) en de keuze(-richting) van (binnen) het tweede-cyclusdiploma zelf (40 %).

Op de totale populatie (N=188) zijn de vaakst genoemde redenen voor niet-aanwerving het volgen van een aanvullende studie (79,8 %) en het gebrek aan ervaring (27,6 %).

Samenvatting

1. Van de romanisten die effectief beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt is 1 jaar na afstuderen 90,5 % aan het werk.
2. 76 % van die romanisten werkt voltijds. Van de deeltijds werkende romanisten werkt 100% ten minste halftijds.
3. Men vindt ze in de particuliere sector (11), het onderwijs (11), aan de universiteit (4), in de welzijnssector (2), combinatie van sectoren (1).
4. Van de werkzoekenden vindt de overgrote meerderheid (90 %) werk binnen de 3 maanden na het afstuderen. En na 6 maanden zijn ze allen aan het werk.
5. Bijna 1 op 3 romanisten (30,4 %) studeert verder.

Slotbeschouwing

Uit een document van de afdeling Romaanse (*Zelfstudierapport ten behoeve van de onderwijsvisiting - juni 1999*) lichten we als slotbeschouwing graag de volgende regels waarmee de auteurs hun summier voorstelling van de resultaten van het *Loopbaanonderzoek '97* afsluiten.

“ Hoewel alle voorgaande gegevens vrij beperkt zijn qua absolute waarde, toch bevestigen ze een trendbreuk die zich vanaf ongeveer het midden van de jaren tachtig aftekent (...) : de afgestudeerde romanist komt niet langer automatisch in het onderwijs terecht (het aantal studenten dat de academische lerarenopleiding volgt daalde op een bepaald ogenblik maar is sindsdien stabiel gebleven); hij/zij zoekt de particuliere sector op of studeert verder. Hierbij een drietal opmerkingen:

(1). De trend qua tewerkstelling van romanisten sinds de tweede helft van de jaren tachtig is cijfermatig dezelfde, terwijl de algemene conjunctuur grondig veranderd is. De optie voor werk in de particuliere sector of voor het behalen van een tweede diploma tijdens de jaren tachtig en het begin van de jaren negentig hing voornamelijk samen met een zekere verzadiging van de arbeidsmarkt in het secundair onderwijs. In de loop van de jaren negentig wordt die min of meer noodgedwongen optie eerder een bewuste *keuze* om niet in het onderwijs terecht te komen waar inmiddels de vraag naar leraren Frans (en in mindere mate Spaans of Italiaans) nochtans stilaan acuut wordt (...).

(2). Veel afgestudeerden vervolledigen hun opleiding Romaanse Talen met een aanvullend diploma. Hierbij moet opgemerkt worden dat dit niet gebeurt op basis van een zeker gevoel van marktontwaardiging van het diploma Romaanse Taal- en Letterkunde: de gegevens (...) tonen aan dat voor een meerderheid van de afgestudeerden het behaalde diploma Romaanse Talen *noodzakelijk* of *wenselijk* is. Dezelfde vaststelling geldt voor hen die werk zoeken en vinden in de particuliere sector.

(3). De heroriëntering van de tewerkstelling naar banen *buiten* het secundair onderwijs is nu reeds en nog meer op middellange termijn problematisch: er is sprake van relatieve tot acute schaarste aan leraren Frans in Vlaanderen. Dit verhoogt natuurlijk de tewerkstellingskansen voor romanisten, maar het wijst eveneens op een veel dieperliggend probleem, namelijk de maatschappelijke en politieke devalorisatie van het lerarenberoep, de verslechtering van het onderwijsklimaat en de al bij al bescheiden verloning van een nochtans uiterst arbeidsintensief beroep. De opleiding Romaanse Talen en de academische lerarenopleiding Frans doen hun best om kwalitatief hooggeschoolde *professionals* voor het onderwijs te vormen. Op de vlucht uit het onderwijs hebben ze echter weinig of geen vat: een breed-maatschappelijke en politieke discussie over de algemene herwaardering van de onderwijsloopbaan dringt zich op.”